Eurasian Academy of Sciences Social Science Journal (International Refereed & Indexed)
Eurasian Academy of Sciences Social Sciences Journal
2020 Volume: 28 S: 25 - 40
Published Online January 2020 (http://socialsciences.eurasianacademy.org)
http://doi.org/10.17740/eas.soc.2020.V28-03

AVRUPA BIRLİĞİ'NİN TÜRKİYE'DE DESTEKLEDİĞİ PROJELERİN SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AÇISINDAN DEĞERLENDİRİLMESİ*

Şeyma GİRGİN* & Hacı Mehmet YILDIRIM**

* Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bölgesel Araştırmalar (Avrupa Araştırmaları) Bilim Dalı, seymagirginn@hotmail.com

** Dok. Öğr. Üyesi Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Turizm Fakültesi, Seyahat İşletmeciliği ve Turizm Rehberliği, h.mehmet@comu.edu.tr

Received Date:28.12.2019. Accepted Date:26.01.2020

Copyright © 2020 Şeyma Girgin ve Hacı Mehmet Yıldırım. This is an open access article distributed under the Eurasian Academy of Sciences License, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Öz

Avrupa Birliği kurulduğundan beri diğer ülkelerle rekabet ederek büyüyen bir yapıya sahip olarak ilerlemeyi hedeflemektedir. Birlik çeşitli kurumlarla bir araya gelerek oluşturduğu ilkeler sayesinde düzenli ve ortak politikalar çerçevesinde ilerlemektedir. Araştırmada yöntem olarak Nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden içerik analiziyle AB projeleri ele alınmıştır. Bu projeler doğrultusunda Türkiye'ye sağlanan fonlu yardımların bütçelerine ve dönemine ulaşılmış sürdürülebilir kalkınma başlığı altında incelemesi yapılmıştır. Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması için çeşitli fonlarla sağladığı projelere yer verilmiş, sürdürülebilir kalkınma için projeler ilgili olduğu alanlara göre yer altı gruba ayrılmaktadır. Bölgesel ve kentsel gelişme projeleri, istihdam ve sosyal içerme projeleri, tarımsal ve kırsal kalkınma projeleri, araştırma ve yenilik projeleri, insani yardım projeleri ve son olarak denizcilik ve balıkçılık projeleri gruplandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sürdürülebilirlik, Sürdürülebilir Kalkınma, Avrupa Birliği Projeleri

INVESTIGATION OF PROJECTS IN TURKEY SUPPORTED BY EUROPEAN UNION IN TERMS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Abstract

Since its establishment, the European Union has been aiming to progress with a growing structure by competing with other countries. The unity comes together with various institutions and the principles are based on regular and common policies. Qualitative research method was used as the method in the research. EU projects with content analysis from qualitative research methods are discussed. These projects have provided funding assistance to Turkey in the direction of sustainable development achieved under the heading of the budget period and investigation was conducted. European Union given to projects which provide the various funds in order to ensure sustainable development in Turkey, where projects are divided into six groups according to the area as it relates to sustainable development. Regional and urban development projects, employment and social inclusion projects, agricultural and rural development projects, research and innovation projects, humanitarian projects, and finally maritime and fishery projects are grouped.

Keywords: Sustainable, Sustainable Development, European Union Projects

* Bu Çalışma T.C. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'de Yüksek Lisans Tezi Olarak Kabul Edilmiştir. Çanakkale 2018.

I. Giriş

Zamanla gelişen dünyada, insanoğlu geçmişten günümüze yaşamını idame ettirebilmek için doğal kaynakları kullanmakta ve bunun sonucunda çevreye ciddi hasarlar vermektedir. Sanayi devriminin gerçekleşmesi ile birlikte dünya büyük gelişmelere sahne olmuştur. Nüfusun hızla artması ve teknolojik gelişmeler, üretimin artmasını ve kaynakların daha çok kullanılmasını beraberinde getirmiştir. Artan üretim gelir düzeyini yükseltirken daha fazla tüketime neden olmakta ve çevre ile ilgili birtakım sorunları da beraberinde getirmektedir. Çevrenin tahribatına yol açan olumsuz gelişmeler, dünyada özellikle 1970'li yıllardan itibaren yoğunlaşan birtakım çözüm arayışlarına yol açmıştır (Tıraş, 2012: 58). Bu çözüm önerilerinden biri olan sürdürülebilir kalkınma kavramı son yıllarda önemini arttırarak devam etmektedir. Sürdürülebilirliğin temel felsefesi, şimdiki ve gelecek kuşakların doğal kaynaklardan ihtiyaçları kadar yararlanma özgürlükleri eşit miktarda olması gerektiği fikrine dayanmaktadır. Bunun sağlanması için ekosistemin bozulmadan devam etmesi ve aynı zamanda sürdürülebilir kalkınma sağlanırken ekonomik, çevresel ve sosyal bakımından sürdürülebilirliğin ele alınması gerektiği savunulmuştur (Mawhinney, 2002; Schmandt ve Mitchell, 2010; Özer, 2013).

Avrupa Birliği'ne aday olmak isteyen ülkelerinde belirli şartları yerine getirmesi dâhilinde Birliğe kabul edileceği bilinmektedir. Türkiye'de gerek eğitim alanında gerekse sağlık alanında birçok destek sağlanmaktadır. Birlik, sağladığı fonlu projelerle Türkiye'ye birçok alanda bulunduğu yardımlar doğrultusunda Türkiye, Birliğe üye olması için gereken koşulları sağlamaya çalışmaktadır. Avrupa Birliği, Fon yardımı ile sağladığı yardımlar çeşitli projelerle desteklenmektedir. Bu çalışmada Avrupa Birliğinin sağladığı projeler doğrultusunda gruplandırmalar yapılarak projelerin alanları belirlenmiştir. Böylelikle projelerin alanları, dönemleri ve bütçeleri hakkında bilgi sahibi olmayı amaçlamıştır. Projeler; bölgesel ve kentsel gelişme, istihdam ve sosyal içerme, tarımsal ve kırsal kalkınma, denizcilik ve balıkçılık, insani yardım ve araştırmada yenilik alanlarında gruplandırılarak literatüre katkı sağlaması amaçlanmaktadır.

II. Kavramsal Çerçeve

Sürdürülebilirliğin farklı alanların ilgi odağı olmasıyla birlikte çeşitli alanlarda tanımlaması yapılmasına sebep olmuştur. Bu tanımlar; 1804 yılında sürdürülebilirliği ele alan George Ludwig Hartig **"**Ormanlık alanlar sürdürülebilirlik ilkelerine göre değerlendirilmedikçe sürekli orman ekonomisinden söz etmek mümkün değildir. Ormanlık alanlar öyle bir kullanılmalıdır ki, gelecek nesiller de en az bugünkü nesiller gibi bu alanlardan yararlansınlar" ifadesiyle ormanlık alanların sürdürülebilirlik ilkelerinden bahsetmiştir. Çevreyle organizmaların arasında ilişkiyi inceleyen biyologlar sürdürülebilirliğe kendi alanlarındaki bakış açısını ortaya koymuştur. Alman biyolog Ernst Haeckel, 1866 yılında ekoloji kavramının önemini dile getirmiş, ekolojinin içinde bulunması gereken organizmaların dünya yaşamına katkısını anlatmış ve ekolojinin sürdürülebilirliğinin tüm canlılar açısından gerekli olduğunu ortaya koymuştur (Schmandt ve Mitchell, 2010:11-14). Başka bir tanımlama ise 2000 yılında oluşturulan Sürdürülebilir Kalkınma İçin Ulusal Stratejiler Raporuna göre açıklanmış ve sürdürülebilir kalkınma; "gelecek nesillerin kendi gereksinimlerinin karşılanması yeteneğini zarara uğratmadan bugünkü neslin ihtiyaçlarının karşılayan ekonomik ve sosyal gelişmedir." şeklinde tanımlanmaktadır (Mawhinney, 2002: 3). Sürdürülebilir kalkınma hakkında yapılan bir farklı tanım ise "insanoğlunun parçası olduğu ve varlığını sürdürebilmesi için temel desteği sağlayan ekosistemlerle uyumlu ve denge içinde, yaşam

kalitesinin yükseltilmesi ve geliştirilmesi "olarak tanımlanmaktadır (Demirayak, 2002: 4).

Kalkınmanın sürdürülebilirliği tek boyut olarak ele alınamamakta kimi kuruluş çevresel veya sosyal boyut üzerinde daha çok yoğunlaşırken, kimi diğer kuruluşun ekonomik boyuta yoğunlaştığı görülmektedir. Kalkınmanın sürdürülebilirliği tek boyut olarak ele alınamamakta çevrenin korunması, istihdamın sağlanması, yoksulluk seviyesinin azaltılması, doğal kaynakların kullanımının miktarı gibi birçok kavramla özdeşleşmekte ve bunlar sağlandığı takdirde kalkınma kavramının gerçekleşeceği belirlenmektedir. Bütün bu alanlar göz önünde bulundurularak bütünleştirici bir sürdürülebilir kalkınma yaklaşımının geliştirilmesi önem taşımaktadır (Özer, 2013: 1). Bütün yaklaşımlar ele alındığında çevrenin korunması, istihdamın sağlanması, yoksulluk seviyesinin azaltılması, doğal kaynakların kullanımının miktarı gibi birçok kavramla özdeşleşmekte ve bunlar sağlandığı takdirde kalkınma kavramının gerçekleşeceği belirlenmektedir.

İlk kez 1980'li yıllardan başlayarak dünyanın gündemine gelmiş olan "sürdürülebilir kalkınma" kavramının hayata geçirilmesi için yalnız ulus devletler değil; bölgesel ve yerel yönetimlere, uluslararası hükümet dışı örgütlere, ulusal ve uluslararası sivil toplum örgütlerine de sorumluluklar yüklenmiştir (Uzel, 2006: 77-78). Kısa adı UNEP olan, (United Nations Environment Program) Birleşmiş Milletler Çevre Programının yönlendirici etkisiyle 1980'li yıllardan itibaren çevrenin evrensel değerlerin bir bütünü olarak ele alınması ve gelişme politikaları ile çevre koruma politikalarının bütünleştirilmesi vurgusu artmaya başlamıştır (Yüksek, 2010: 31).

1987 yılında Birleşmiş Milletler Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu tarafından yayınlanan 'Ortak Geleceğimiz Raporu', sosyal, ekonomik, kültürel, çevresel konulara ve küresel çözümlerine birlikte değinmiştir. Bu rapor, 1983 yılında Norveç Başbakanı Gro Harlem Brundtland başkanlığında hazırlanmış ve 1987 yılında BM Genel Kurulu'na sunulmuştur. Raporda çevre ve kalkınma için yapılması gerekenler, stratejik zorunluluklar ele alınmış ve sürdürülebilir kalkınma kavramı ortaya konulmuştur (www.tuicakademi.org).

Avrupa Birliği ve Sürdürülebilirlikle ilgili literatür incelendiğinde Avrupa Birliği, Sürdürülebilirlik ve Sürdürülebilir Kalkınma konularının incelendiği görülmektedir. Bu bağlamda yapılan araştırmalara aşağıda yer verilmiştir:

Oskay ve Kubar (2007), yaptığı çalışmada, ülkemizde 1999 yılında AB'ye uyum sürecinde önce orta vadede sonra kısa vadede yerine getirilmesi gerekli bir yükümlülük olarak bölgesel kalkınma ajansları gündeme gelmiş ve bölgesel farklılıkların giderilmesi için 1960'lı yılardan itibaren uygulanan beş yıllık kalkınma planlarına yeni bir uygulama tarzı getirmiştir. Kalkınma ajansları özellikle kalkınmanın finansmanında AB ve Dünya Bankası fonlarından yararlanabilmek amacıyla kurulmuştur. Yapısal olarak farklı bir kuruluş ve idari tarzına sahip olması ülkemizde kalkınma ajanslarının başarısını engellemekte ve bir takım olumlu ve olumsuz görüşleri beraberinde getirmektedir.

Kuşat (2014), yapmış olduğu çalışmada, yeni ekonomik düzen ülkelerin âdem-i merkeziyetçi kalkınma politikaları ile kalkınmalarını imkânsız hale getirmiş, yerel yönetim denetimli bölgesel kalkınma politikalarının kullanımını zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda Türkiye; Avrupa Birliği'ne tam üyelik süreci çerçevesinde bölgesel kalkınma politikaları ile yakından tanışma fırsatı bulmuştur. AB'ye uyum süreci ve kalkınma planları çerçevesinde değerlendirilmektedir. Sonuç itibariyle Türkiye'nin kırsal turizm açısından iyi bir potansiyele sahip olduğu görülmektedir.

Arslan (2014), tarafından yapılan çalışmada Türkiye'nin Turizm Stratejisi olarak belirlenen 2023'ü Avrupa Birliği turizm politikaları perspektifinde değerlendirmek üzerine yapılmış bir çalışmadır. Çalışma sonucunda AB'nin sürekli gelişen turizm politikalarıyla Türkiye'nin turizm politikası arasında birçok uyum olduğu görülmüştür.

Akbaş ve Mutlu (2016), tarafından yapılan çalışmada Türkiye'nin Avrupa Birliği üyelik sürecinde turizm politikalarını geliştirme çabaları ve aynı zamanda Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde yapılmış turizm faaliyetleriyle Türkiye ve Avrupa Birliği politikalarının karşılaştırılması yapmışlardır. Bu karşılaştırmanın sonucunda 2002'den 2016 yılının sonuna kadar elde edilen bilgiler doğrultusunda AK Parti iktidarının turizm doğrultusunda yaptığı çalışmalar olumlu sonuçlar verdiğinin ve AB'ye uyum sürecinin çeşitli stratejilerle sağlandığına ulaşılmıştır.

Aytuğ (2016), yapılan çalışmada Türkiye'nin Avrupa Birliğine üye olma yolunda Avrupa Birliğinin politikalarına uyumlaştırma sürecinden bahsetmiş olup Türkiye'nin Yeşil Yol Yayla Turizmi Projesini Avrupa Birliği Politikaları doğrultusunda değerlendirilmek üzere yapılmış bir çalışmadır. Bu çalışmanın sonucunda Yeşil Yol ile birlikte gelişecek yayla turizminin kitle turizmine yöneleceği doğrultusunda ilerlemesiyle hayvancılığın azalması gibi bir olumsuz sonuç elde edileceğine varılmıştır.

Bu çalışmada Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye sağladığı fon destekli projelerin Avrupa Birliğinin ortak politikaları, sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir kalkınma kapsamında incelenmesi projelerin ağırlıklı olarak hangi alanlarda desteklendiğini ortaya koyması açısından önem taşımaktadır. Avrupa Birliği, Sürdürülebilir kalkınmanın öneminin farkına varmış bunu sağlamak adına birçok sektörde sürdürülebilirlik kavramının önemi vurgulanmaktadır. Sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması adına bir yönden gelişim değil birçok alandan sürdürülebilirlik sağlanmalıdır. Sürdürülebilirliğin boyutları, çevresel, sosyal ve ekonomik yönden ele alınmış ve bu alanlarda gerçekleşen ve gerçekleşmesi planlanan ilkeler anlatılmıştır. Sürdürülebilir kalkınma her alandan sağlandığı takdirde başarılı olabilmektedir. Ayrıca literatüre göre; Avrupa Birliği'nin sürdürülebilir kalkınma sağlaması için gerekli ilkeler ve hedefler doğrultusunda gerçekleşeceği düşünülmektedir. Aynı zamanda yapılan çalışmada araştırmacılar, gelişmiş ülkelerin kalkınmayı daha kolay sağlayacağı düşünmekte ve gelişmekte olan ülkelere yardım etmesi gerektiğini savunmaktadırlar.

III. Yöntem

Bu çalışma, Avrupa Birliği'nin aday ülke olan Türkiye'ye sağladığı fon destekli projelerin sürdürülebilirliği ve kalkınmaya etkisinin değerlendirilmesiyle meydana gelmiştir. Avrupa Birliği tarafından Türkiye'ye sağlanan fon destekli projeler yapılmış ancak sürdürülebilirlik açısından kategorize edilmemiştir. Çalışmada yer alan farklı alanlarda olan projelerin sınıflandırılarak sürdürülebilir kalkınmaya etkisi yer almaktadır.

Araştırmalarda incelenen konularda ana konunun tümünün incelenmesi çok zaman alıcı ve kapsamlı olduğundan ana kitlenin bir teması ele alınarak incelenmesi uygun bulunmaktadır. Bu çalışmanın evrenini Türkiye'de AB tarafından desteklenen projeler oluştururken, araştırmanın örneklemi ise Avrupa Birliği tarafından desteklenen projeler olarak belirlenmiştir. Avrupa Birliği Politikaları doğrultusunda desteklenen projeler ele alınarak, bu projeler sınıflandırılmıştır. Avrupa Birliği Politikalarının tamamının incelenmesi zaman kısıtı nedeniyle yalnızca Avrupa Birliği tarafından Türkiye'de desteklenen ve Avrupa Birliği Türkiye Delegasyonu'nun ve Avrupa Komisyonu internet sitesinde ilan edilen projeler doğrultusunda sınırlandırılmıştır.

Araştırmacı nitel veriyi kullanarak okuyucuya gerçekçi bir sunum yapması ve bunun içinde ayrıntılı belirgin bir derinliğe sahip olması gerekmektedir (Özdemir, 2010: 325-326). Nitel veri analizi türleri arasında en sık kullanılan yöntemlerden biri olan içerik analizi, ağırlıklı olan yazılı ve görsel verilerin analiz edilmesinde kullanılan yöntemdir (Taylan, 2011: 63). İçerik analizi zaman içinde yeni tekniklerin ve uygulamaların ortaya konulmasıyla değişim göstermektedir. Bu tanımların bazıları aşağıda verilmektedir; İçerik analizi politik söylemin istatiksel anlambilimidir (Kaplan 1943: 230; Aktaran: Koçak Arun, 2006: 22). Diğer bir tanımda ise; "içerik analizi, iletişimin sunulan içeriğinin tarafsız, sistematik ve niceliksel tanımıdır." (Berelson, 1952: 17- Koçak Arun, 2006: 22). Ayrıca projelerin yer aldığı bölüm hakkındaki bilgilere ilgili internet sitelerinden ulaşılmıştır. Türkiye Avrupa Birliği Delegasyonu sitesinden https://www.avrupa.info.tr/tr/turkiyede-ab-fonlu- projeler fonlu projelere erişilmiş, son dönemde uygulanmakta olan güncel projelere ise https://cordis.europa.eu/projects sitesinden ulaşılmıştır. Avrupa Birliği Bakanlığı ile BİMER üzerinden gerekli bilgiler elde edilmiş Türkiye Avrupa Birliği Delegasyonu ve İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü ile irtibat sağlanıp projeler kısmı oluşturulmuştur. Çalışmada belirleyici olarak bölgesel ve kentsel gelişme, istihdam ve sosyal içerme, tarım ve kırsal kalkınma, denizcilik ve balıkçılık politikaları, araştırma ve yenilik, insani yardım gibi başlıkların altında yer alan projelerin yalnızca sürdürülebilirlikle ilgili alanlarına yer verilmiştir.

IV. Bulgular

Avrupa Birliği'ne üye olmak için başvuru yapan ülkelerden biri olan Türkiye, Avrupa Birliği'nin katılım gerekliliği maddeleri için yardım ettiği ülkelerden birisidir. Ülkemizin AB müktesebatına uyum sağlanabilmesi için katılım öncesi dönemde sağlanan yardımlar Katılım Öncesi Yardım Aracı (IPA - The Instrument for Pre-accession Assistance) adını taşıyan bir finansman ile sağlanmaktadır. Bu finansman ile ekonomik ve sosyal uyuma yönelik şartların oluşturulması için hedefler doğrultusunda yürütülmektedir. AB'nin sürekli genişleyen yapısı dikkate alındığında bu sürece dâhil olabilmek için çeşitli şartları taşımak gereklidir. Bu şartları taşıması adına Avrupa Birliği, çeşitli destek ve yardım sağlamaktadır. Bu yardımlarla aday ülkeler Birliğin kurallarına ve politikalarına uygun hale gelmekte ve Birliğe alınma aşamaları ilerlemektedir. Avrupa Birliği tarafından aday ülkenin AB'ye üye olma yolundaki ihtiyaç ve önceliklerine hizmet eden projeleri destekleme amacı taşıyan IPA'nın 2007-2013 yıllarını içeren I. Dönemin devamı niteliğinde 2014-2020 yıllarını içeren ikinci dönem devam etmektedir. Avrupa Birliği'nin aday ülke konumunda bulunan Türkiye'ye sağladığı yardımlar doğrultusunda oluşturulan AB destekli projeler Tablo 4'te gösterilmektedir (www.avrupa.info.tr).

Tablo 1. Türkiye'de Avrupa Birliği Fonlu Projeler

NO	PROJE KODU	PROJE İSMİ
1	P1	Adli Uzmanlık Becerilerinin Kazandırılması
2	P2	Akdeniz Sahil Koruma Operasyonel Kapasitelerinin Akdeniz'deki Göç Akışlarının Yönetilmesinde Güçlendirilmesi
3	P3	Avrupa Araştırma Alanına Katılımın Artırılması
4	P4	Balık stokları değerlendirmesinin iyileştirilmesi
5	P5	Bulaşıcı Hastalıkların İzlenmesi ve Kontrolü
6	P6	Ceza Yargılama Sisteminin Etkililiğinin Arttırılması
7	P7	Çocuklar için adalet sağlanması
8	P8	Elektronik izleme sistemlerinin kullanımında Denetimli Serbestlik Hizmetleri Yardımı

9	P9	Emisyon ve Kirletici Verilerinin Kamusal Erişimini Sağlamak
10	P10	Engelli Ayrımcılığı ile Mücadele
11	P11	Engelli Bireylerin Entegrasyonu
12	P12	Entegre Sınır Yönetimi Sisteminin Kurulması (1. aşama)
13	P13	Entegre Sınır Yönetimi Sisteminin Kurulması (2. aşama)
14	P14	Gemilerden Kaynaklanan Emisyonların Azaltılması
15	P15	Gençlik Programı
16	P16	Hayat Boyu Öğrenme Programı
17	P17	İnsan Aşılarının ve Serumlarının Kalite Kontrol Testlerinin Uygulanması Ve Geliştirilmesi
18	P18	Kalıcı Organik Kirleticilerin Giderilmesine Yönelik Çalışmalar
19	P19	Kan Tedarik Sisteminin Güçlendirilmesi
20	P20	Kolluk Güçlerinin Organize Suçla Mücadelesine Yardımcı Olma
21	P21	Koyun ve keçilerin etiketlenmesi ve aşılanması
22	P22	Medya ve Mahkemeler Arasındaki Ilişkilerin Geliştirilmesi
23	P23	Okullardaki Belirli Sağlık Risk Unsurlarının Önlenmesi ve Bunlarla Mücadele Edilmesi
24	P24	Sel Yönetiminin Geliştirilmesi
25	P25	Siber suçlarla mücadele
26	P26	Suriye Mülteci Krizinin Etkisini Azaltmak İçin Türkiye'de Ulusal Kurumlara Destek Verilmesi
27	P27	Suriye Mültecileri ve ÜİYOK'lerin Suriye'nin Çatışma Sonrası Yeniden Yapılandırılmasına Hazırlanması ve Ev Sahibi Topluluklarda Entegrasyon için Yüksek Öğretim Erişimi
28	P28	Tarım alanların dijital haritalandırılması
29	P29	Tarımda Nitrat Kirliliğini Azaltma
30	P30	Teknoloji Transfer Hızlandırıcı Fonu Projesi
31	P31	Türk demiryolu sektörünün yeniden yapılandırılması ve güçlendirilmesi
32	P32	Türk Demiryollarının Reformu
33	P33	Türk yetkililerin sağladığı geçici koruma ve ilgili hizmetler kapsamında Suriye nüfusunun sağlık durumunun iyileştirilmesi
34	P34	Türk Ulusal Polisine Orantısız Güç Kullanımını Engelleme Konusunda Yardımcı Olmak
35	P35	Türkiye'de Suriyeli mültecilerin yükseköğrenime erişiminin arttırılması
36	P36	UMUTLAR - Suriyeliler Yönelik Daha Yüksek ve Daha Fazla Eğitim imkânları ve Perspektifleri
37	P37	Uyuşturucu ile Mücadelenin Güçlendirilmesi
38	P38	Uç nehir havzasında yönetim planlarının ve su verimliliği önlemlerinin hazırlanması
39	P39	Yakma Tesislerinin Çevresindeki Hava Kalitesinin Artırılması
40	P40	Yolsuzlukla Mücadelenin Modernizasyonu
41	P41	Sivil Toplum Kuruluşlarının Sürdürülebilir Tüketim ve Uretim Araştırmalarına Katkısını Geliştirmek için Ortaklık Yapılması
42	P42	Akdeniz Ortak Ülkelerindeki Sürdürülebilir Tarımsal Gıda Sistemleri ve Kırsal Kalkınma
43	P43	Sürdürülebilirlikle Yüzleşmek: Avrupa'da Kırsal Alanlar ve Tarım Arasındaki Yeni ilişkiler
44	P44	Robotik Bir Araç Kullanarak Toprağa Yönelik Otomatik Kirlilik Kontrolü Tarama Sistemi
45	P45	Hızlı Bozuk Tarama ve Geniş Beton Yapıların Geliştirilmiş Tahribatsız Muayenesi için Vortex Robotu
46	P46	Suda Uygulama için Yerleştirilebilir Erken Uyarı Kirliliği Cihazı
47	P47	Tozlu Bebek Formülünün Sağlanması için Yeni Bir Kontrol Teknolojisinin Geliştirilmesi
48	P48	Bilim Ve Teknoloji için Afrika-Avrupa Ortak işbirliğinin Geliştirilmesi
49	P49	Adamframe: Düşük Maliyetli, Yüksek Performanslı, Yazılım Rehberliğinde Quadrilateral Octopod Harici Fiksatör
50	P50	Mülteci Acil: Yeni Kanıta Dayalı Psikososyal Müdahalelerin Tanımlanması ve Uygulanması
51	P51	Sürdürülebilir Tarım için Bilgi ve iletişim Teknolojileri ve Robotik
52	P52	Sürdürülebilirliğe Geçişlerin Hızlandırılması ve Olçeklendirilmesi
53	P53	Sürdürülebilir Ekonomik Büyüme için Aktif ve Sağlıklı Yaşlanma Üzerine Sosyal Yenilik

54	P54	Biyolojik Atığı Sürdürülebilir Ürünler Haline Getirme: Gelişmekte Olan Ülkelerde Uygulanabilir Uygun Dönüştürme Teknolojilerinin Geliştirilmesi
55	P55	Sürdürülebilir Gıda
56	P56	Finansman, Ekonomi, Toplum ve Sürdürülebilir Kalkınma
57	P57	Ortak Avrupa Sığınma Sisteminin Basınç Altında Değerlendirilmesi ve ilerideki Gelişmeler için Öneriler
58	P58	Avrupa Sosyal Yenilikçiliğe Destek
59	P59	Avrupa ve Ötesinde Toplu Göçün Çok Düzeyde Yönetilmesi
60	P60	Sürdürülebilir iklim Eylemi için Yeşil Büyüme ve Kazan-Kazan Stratejileri
61	P61	Balık Stoklarının Değerlendirilmesinin iyileştirilmesi
62	P62	Karadeniz Havzasında izleme ve Tahmin Faaliyetlerini iyileştirmek için Bölgesel Kapasite Geliştirme ve Ağ Kurma Programı
63	P63	Biyoaktif Bileşenler için Deniz Kaynaklarını Keşfetmek: Keşiften Sürdürülebilir Üretim ve Endüstriyel Uygulamalara
64	P64	Avrupa Bölgesi için Tsunami Riski ve Stratejileri
65	P65	Akdeniz ve Karadeniz'in Sürdürülebilirliği için Uluslararası Eylem (IASON)
66	P66	Avrupa Denizleri Gözlemevi

Kaynak: (www.avrupa.info.tr (1-40, 61), www.cordis.europa.eu (41-60, 62-66))

Avrupa Birliğine üyelik başvurusunda bulunan ülkelerden birisi de Türkiye'dir. Avrupa Birliğinin üye kabul etmesi için gerekli koşulları sağlayan bir ülke olması gerekmektedir. Bu koşulların yerine getirilmesi içinde Avrupa Birliği Mali yardımlar sağlayarak gerekli desteği sağlamaktadır. Tablo te yer alan projeler Avrupa Birliğinin Türkiye'ye sağladığı destek sonucunda oluşturulmuş Fonlu projelerdir. Bu projeler çeşitli kategorilere ayrılmış ve çeşitli temalar halinde sunulmaktadır. AB proje destek başlıklarına göre 6 tema bulunmaktadır (www.europa.eu).

- Bölgesel ve kentsel gelişme
- İstihdam ve sosyal içerme
- Tarım ve kırsal kalkınma
- Denizcilik ve balıkçılık politikaları
- Araştırma ve yenilik
- İnsani yardım.

Avrupa Birliği'nin bu temalarından sürdürülebilirlikle ilgili olanları 6 tema altında incelenmiştir. İncelenen temalar; Bölgesel ve Kentsel Gelişme, İstihdam ve Sosyal İçerme, Tarımsal ve Kırsal Kalkınma, Araştırma ve Yenilik, İnsanı Yardım ve Denizcilik ve Balıkçılık politikaları şeklinde yer almakta ve bu temaların altında bulunan projeler aşağıdaki gibidir.

A. Avrupa Birliği Çevre Projeleri

Avrupa Birliği dünyanın en yüksek çevre standartlarına sahip olan birliktir. Çevre politikası AB ekonomisinin yeşile yardımcı olmasını hedefler, doğayı korur ve AB'de yaşayan insanların sağlığını ve yaşam kalitesini korur. Sürdürülebilir bir çevre politikasını sadece birlik içinde değil bütün ülkelerin hedefi olması gerektiği savunulmuştur. Avrupa Birliği, Türkiye'ye bölgesel ve kentsel gelişme projeleri ile denizcilik ve balıkçılık projeleri ile sürdürülebilir kalkınmayı sağlamayı hedeflemektedir (www.europa.eu). Bu projeler aşağıda yer almaktadır.

Bölgesel ve Kentsel Gelişme Projeleri

Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu ile desteklenen, bölgesel ve kentsel gelişme projeleri Avrupa Birliğinin bölgesel politika kapsamındaki en önemli payını oluşturmaktadır. 1975 yılında kurulan fonun amacı; gelişmişlik seviyelerinin en alt kısmında kalan bölgeleri bölgesel kalkınma projeleriyle kalkınmasına yardımcı olmaktır (Taştekin, 2007: 67). Bölgesel Kalkınma Fonu, küçük ve orta boy işletmelere destek sağlanması, yatırımların teşvik edilmesi, altyapı hizmetlerinin sağlanması, yerel ve kırsal kalkınmanın güçlendirilmesi ve rekabet edebilen sürdürülebilir kalkınmayı teşvik etmesi gibi amaçları var olan projelere destek sağlamaktadır (Ekim, 2006: 121).

Tablo 2. Bölgesel ve Kentsel Gelişme Projeleri

NO	PROJE KODU	BÜTÇESİ	ALANI	AMACI	DÖNEMİ	STATÜSÜ
1	P14	1.65 Milyon €	Sağlık	Türk halkının sağlık riskini asgari seviyeye indirmek	2007/2013	Tamamlandı
2	P27	5,96 Milyon €	Eğitim	Suriyeli mültecilerin eğitimlerine devam etmelerini sağlamak		
3	P30	11 Milyon €	Teknoloji	Türkiye'deki ARGE çalışmaları sonuçlarının ticarileştirilmesinin arttırılmasını hedeflemektedir.		
4	P31	4.74 Milyon €	Teknoloji	Türkiye'deki demiryolu sektörünün AB şartlarına uyumlu şekilde yeniden düzenlenmek	2007/2013	Tamamlandı
5	P32	3.6 Milyon €	Eğitim	Demiryolu sektörünün müşterilerinin faydaları için şeffaf ve rekabetçi bir pazara hazırlamak	2007/2013	Tamamlandı
6	P48	1.991 Milyon €	Kamu Düzeni	AB üye devletleri ve ilişkili ülkeler arasında ulusal araştırma programları koordinasyonu artırarak Avrupa Araştırma Alanının parçalanmasını azaltmak	2010/2014	Tamamlandı
7	P49	50 Bin €	Teknoloji	Tedavi sırasında hastanın konforunu ve hareketliliğini en üst düzeye çıkarmak	2018/2018	Devam Ediyor
8	P52	2.996 Milyon €	Kamu Düzeni	Avrupa kent bölgesi bölgelerinde sürdürülebilirlik girişimlerini birleştirmek, sürdürülebilirliğe geçişi hızlandırmak	2013/2016	Tamamlandı
9	P54	2.992 Milyon €	Teknoloji	Biyolojik atıkları sürdürülebilir ürünler haline getirme: gelişmekte olan ülkelerde uygulanabilir uygun dönüştürme teknolojilerinin geliştirilmek	2012/2015	Tamamlandı
10	P56	924 Bin €	Kamu Düzeni	Ekonomik, sosyal ve çevresel hedeflere daha iyi hizmet vermek için finansal sistemin rolünü değiştirmek	2011/2016	Tamamlandı

Kaynak: (www.cordis.europa.eu, www.avrupa.info.tr)

Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu'nun desteği ile ülkemizdeki ilgili olan sektör kuruluşları Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, AB Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı sorumludur. Bölgelerin ve kentlerin gelişmesi için 10 tane proje bulunmaktadır. Bu projelerin alanları incelendiğinde teknoloji, eğitim, sağlık alanında olduğu görülmektedir. Bölgesel ve kentsel gelişme projelerinin toplam bütçesi 35.9 Milyon €'dur.

Denizcilik ve Balıkçılık Projeleri

Avrupa Birliğinde fonlarla sağlanan bir diğer tema da denizcilik ve balıkçılık projeleridir. Bu projeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3. Denizcilik ve Balıkçılık Projeleri

NO	PROJE KODU	BÜTÇESİ	ALANI	AMACI	DÖNEMİ	STATÜSÜ
1	P61		Çevre	Balıkçılıkta stok yönetimini tesis etme konusunda yetkili kuruluşlara yardımcı olmak	2007/2013	Tamamlandı
2	P62	824,2 Bin €	Teknoloji	Karadeniz kaynaklarının sürdürülebilir kalkınmasını amaçlayan deniz çevresinin daha iyi yönetilmesi için çözümlerin maliyetlerini belirlemek, analiz etmek	2003/2006	Tamamlandı
3	P63	6 Milyon €	Çevre	Biyoteknoloji ürünlerinin çevreye duyarlı bir şekilde tedarik etmek ve biyoçeşitliliği konusunda bilinçlendirmek	2010/2014	Tamamlandı
4	P64	3,305 Milyon €	Teknoloji	Avrupa-Akdeniz bölgesindeki tsunami süreçlerini, tehlikesi belirlemek tsunami riskini azaltmayı hedeflemek	2006/2009	Tamamlandı
5	P65	613,5 Bin €	Çevre	Bölgenin bilimsel planına dayalı, sürdürülebilir kalkınmayı güvence altına alan projeleri hazırlamak için bölgenin bilimsel potansiyelini koordine etmek	2005/2006	Tamamlandı
6	P66	7 Milyon €	Teknoloji	Çevresel değişkenlerin sürekli olarak gerçek zamanlı gözlemlerini yıllık, mevsimsel ve gelgit zaman ölçekleri üzerinden yapmak	2007/2011	Tamamlandı

Kaynak: (www.cordis.europa.eu, www.avrupa.info.tr)

Avrupa Birliği, tüketicilerin çıkarlarını koruyarak balıkçıların ihtiyaçlarını da göz önünde bulundurarak balıkçılığın hem ekonomik hem de çevresel anlamda sürdürülebilirlik sağlanılması adına çalışmaları bulunmaktadır. Ortak Balıkçılık Politikası ilk olarak 1970'li yıllarda uygulanmaya konmuştur ve tarihten sonra yeni güncellemeler yapılmıştır. Son güncelleme 2014 yılında yapılmış olup Türkiye'de Yetkili organ Tarım ve Köy İşleri Bakanlığıdır (www.avrupa.info.tr).

Avrupa Birliğinde, balıkçılığın sürdürülebilir olmasını sağlamak için her türlü çabayı göstermektedir. Tüketicilerin çıkarlarını korurken ve balıkçıların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak projeleri finanse edecek yeni balıkçılık tekniklerini tanıtmak, deniz ürünleri için yeni satış noktaları oluşturmak ve kıyı bölgelerde yaşam kalitesini arttırmak gibi amaçları bulunmaktadır (www.europe.eu).

B. Avrupa Birliği Sosyal Projeleri

Avrupa Birliği finansmanı ile üye ülkeleri sosyal içerme, yoksulluk ile ilgili en iyi uygulamaları paylaşmaya teşvik eder. Ulusal politikaları koordine ederek eğitim ve girişimcilik konusunda teşvikler sağlanarak sürdürülebilirlik sağlanması amaçlanmaktadır. Aday ülke olan Türkiye'ye de sosyal alanda istihdam ve sosyal içerme projeleri ve insani yardım projeleri olarak destek sağlamaktadır (www.europa.eu). Bu projeler aşağıda yer almaktadır.

İstihdam ve Sosyal İçerme Projeleri

İstihdam ve Sosyal İçerme Projelerinin oluşturulmasında katkı sağlayan Avrupa Sosyal Fonudur. Avrupa Sosyal Fonu,1960 yılında kurulmuş olup Avrupa Komisyonu tarafından yönetilmektedir. Fonun amaçları şöyledir: işsizlikle mücadele edilerek istihdam oranlarının yükseltilmesi, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve işçilere mesleki eğitimin

arttırılması yönüyle de yaşam standartlarının yükselmesini amaçlamaktadır (Yıldız ve Yardımcıoğlu, 2005: 83 ve Abacı, 2014: 6). Birliğin, Avrupa Sosyal Fonu ile gerçekleştirilen projeler ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 4. İstihdam ve Sosyal İçerme Projeleri

NO	PROJE KODU	BÜTÇESİ	ALANI	AMACI	DÖNEMİ	STATÜSÜ
1	P3	2.25 Milyon €	Eğitim	Türk araştırmacıların katılımını arttırmak.	2007/2013	Tamamlandı
2	P6	3.99 Milyon €	Güvenlik	Ceza yargılaması sistemindeki verimlilik ve güveni güçlendirmek.	2007/2013	Tamamlandı
3	P7	3.75 Milyon €	Adalet	Çocuklar için adalet.	2007/2013	Tamamlandı
4	P10	213 Milyon €	Sağlık	Türkiye'de engellilere yapılan ayrımcılığı önlemeye yönelik politikalar yapılması sağlamak	2007/2013	Tamamlandı
5	P11	3.6 Milyon €	Sağlık	Engellilik konusunda etkin sivil toplum kuruluşlarının çalışmalarını güçlendirmek.	2007/2013	Tamamlandı
6	P15	67 Milyon €	Eğitim	Gençlerde birliğin geleceğine yön verilmesine gençleri dâhil etmek	2007/2013	Tamamlandı
7	P16	498 Milyon €	Eğitim	Hayatın her aşamasında eğitim ve öğretimin teşvik etmek.	2007/2013	Tamamlandı
8	P22	1.7 Milyon €	Kamu Düzeni	Adalet sistemine sözcüler getirerek yargıyla basın arasında sağlıklı ve düzgün ilişki oluşturmak.	2007/2013	Tamamlandı
9	P23	3.33 Milyon €	Sağlık	Okullardaki hijyen koşullarına odaklanarak gençler arasındaki sağlık risk faktörlerinin ele alınarak sağlıklı nesil yetiştirmek.	2007/2013	Tamamlandı
10	P25	1.4 Milyon €	Güvenlik	Kolluk kuvvetlerinin ve ceza yargılaması sisteminin, siber suçlara müdahalesini arttırmak.	2007/2013	Tamamlandı
11	P26	300 Milyon €	Eğitim	Türkiye'de geçici koruma altındaki Suriyelilerin birlik ve beraberliklerini güçlendirmek.		
12	P33	300 Milyon €	Sağlık	Türkiye'de bulunan Suriyeli nüfusun sağlık durumunu geliştirmek.		
13	P34	2 Milyon €	Güvenlik	Türk Polis Teşkilatının güç kullanımının Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesine uygun halde olmasını sağlamak.	2007/2013	Tamamlandı
14	P35	12.3 Milyon €	Eğitim	Suriyeli öğrenciler için yükseköğretim fırsatlarını geliştirmek.		
15	P36	2.7 Milyon €	Eğitim	Suriyelilerin bakış açısını arttırmak, gençlerin ileri eğitim ve yükseköğretimlere katılımları arttırmak.		
16	P41	584 Bin €	Kamu Düzeni	Sivil Toplum Kuruluşlarının koordine olarak sürdürülebilirliği gündelik hayatın bir parçası haline getirme	2008/2011	Tamamlandı
17	P53	3.49 Milyon €	Kamu Düzeni	Sürdürülebilir ekonomik büyüme için aktif ve sağlıklı yaşlanma üzerine sosyal yeniliklerin sağlanması	2012/2016	Tamamlandı
18	P58	50 Bin €	Kamu Düzeni	Sosyal ekonominin gelişimini engelleyen zorluklara ortak çözümler bulmak	2017/2018	Devam Ediyor

Kaynak: (www.cordis.europa.eu, www.avrupa.info.tr)

İstihdam ve sosyal gelişme için sağlanan Avrupa Sosyal fonu ile 15 tane proje gerçekleştirilmiştir. Bu projelerin öncelikle önem verdiği alanlardan birisi Eğitim olarak saptanmaktadır ve eğitimin yanı sıra sağlık, güvenlik, kamu düzeni, adalet alanında projeler yapılarak kamu düzeni sağlanmaya çalışılmıştır. Türkiye'nin bu projeleri gerçekleştirmesi için yetkili kuruluş Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı; Eğitim, İstihdam ve Sosyal Politikaların çoğunu üstlenmektedir. İstihdam ve Sosyal gelişme için yapılan projelerin toplam bütçesi 1419.15 Milyon €'dur.

İnsani Yardım Projeleri

Avrupa Birliğinde fonlarla sağlanan bir diğer tema da insani yardım projeleridir. Bu projeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 5. İnsani Yardım Projeleri

NO	PROJE KODU	BÜTÇESİ	ALANI	AMACI	DÖNEMİ	STATÜSÜ
1	P2	20 Milyon €	Göç	Türkiye sularındaki mültecileri ve göçmenleri korumak		
2	P47	933 Bin €	Teknoloji	Tozlu Bebek Formülünün yüksek kalitede olması için yeni bir kontrol teknolojisinin geliştirilerek anne sütüne yakın bir gıda üretmek	2013/2015	Tamamlandı
3	P50	2.9 Milyon €	Kamu Düzeni	Orta gelirli ve yüksek gelirli ülkelere yerleşen psikolojik sıkıntıya sahip mülteci ve sığınmacılardaki zihinsel rahatsızlıkların başlamasını önlemeye yönelik etkili psikolojik müdahalelerin uygulanması	2018/2020	Devam ediyor
4	P57	2 Milyon €	Kamu Düzeni	AB sığınmacı ve göç sistemlerini koordine etmek	2017/2019	Devam ediyor
5	P59	3.3 Milyon €	Kamu Düzeni	Mülteci topluluklarına doğrudan fayda sağlayacak ve daha etkili bir politika geliştirmek	2017/2020	Devam ediyor

Kaynak: (www.cordis.europa.eu, www.avrupa.info.tr)

Avrupa Birliğinin Fon kapsamında 5 tane insanı yardım projeleri yer almaktadır. Bu projelerin ilgi odağı göç olarak saptanmıştır. Avrupa Birliği, Suriye krizine yönelik yardımların güçlendirilmesi ve daha koordineli hale getirilmesi amacıyla 15 Aralık 2014 tarihinde AB Bölgesel Güven Fonunu (EUTF - EU Trust Fund) oluşturmuştur. Sığınmacı Mali İmkânı (FRIT - EU Facility for Refugees in Turkey) kapsamında Türkiye'de geçici koruma altında bulunan Suriyelilere yönelik olarak sağlanan destekler, merkezi olarak Avrupa Komisyonu yönetiminde, ilgili kurum / kuruluşlarımızın katkısıyla sürdürülmektedir. FRIT kapsamında sağlanan fonların amacının Türkiye'deki Suriyelilerin ve göçten etkilenen yerel halkın yaşam şartlarının iyileştirilmesi yönünde destek sağlanması amaçlanmaktadır. Bu projelerin sağlanması için Türkiye'deki yetkili kuruluşlar AB Bakanlığı, Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu faaliyetlerin gerçekleşmesi için sorumlu kuruluşlardandır. Birliğin insanı yardım adına oluşturulmuş projelerin toplam yaklaşık bütçesi 29.14 Milyon €'dur.

C. Avrupa Birliği Ekonomik Projeleri

Avrupa Birliği sürdürülebilirliği ekonomik alanda da sağlamak istemiş ve Türkiye'ye tarımsal ve kırsal kalkınma projeleri ile araştırma ve yenilik projeleri olarak fon yardımı sağlamaktadır (www.europa.eu). Bu projeler aşağıda yer almaktadır.

Tarımsal ve Kırsal Kalkınma Projeleri

"Kırsal alanlar, yaşam ve ekonomik faaliyetlerin önemli ölçüde doğal kaynakların kullanım ve değerlendirilmesine bağlı olduğu, ekonomik, toplumsal ve kültürel gelişme sürecinin nispeten yavaş işlediği, gelenek ve törelerin, yaşam biçimini ve kurallarını etkilediği ve teknolojik gelişmenin yaşama ve üretime yansıma oranının büyük ölçüde zamana yayıldığı alanlar" olarak tanımlanmaktadır (Turhan, 2005: 12).

Avrupa Birliğinin Kırsal Tarım Politikaları aday ülkelerin uyguladığı kırsal kalkınma politikalarına destek vermeyi amaçlamaktadır. Kırsal Kalkınma Politikaları ilk ele alındığı ismi Ortak Tarım Politikalarıdır. Zaman içinde ayrıştırılarak Kırsal Kalkınma

Politikaları adını almıştır (Ekim, 2006: 84). Avrupa Birliğinin Kırsal Kalkınma için Avrupa Tarım Fonuyla sağlanan projeler aşağıda yer almaktadır.

Tablo 6. Tarımsal ve Kırsal Kalkınma Projeleri

NO	PROJE KODU	BÜTÇESİ	ALANI	AMACI	DÖNEMİ	STATÜSÜ
1	P9	2.41 Milyon €	Çevre	Çevresel koşulları iyileştirerek endüstriyel kirlilik kontrolünü geliştirmek	2007/2013	Devam Ediyor
2	P18		Çevre	AB'nin kalıcı organik kirleticiler hakkında gerekli çalışmalar yapmak		
3	P21		Teknoloji	AB'nin koyun ve keçilerin hareketlerini izleyebilmek ve sistematik takip etmek		
4	P24	1.8 Milyon €	Çevre	AB'nin sel riski analizi ve yönetimi direktifini yerine getirmek	2007/2013	Tamamlandı
5	P28	46.2 Milyon €	Çevre	Kırsal kalkınma planı uygulanarak gıda güvenliği ve çevrenin korunmasını sağlamak	2007/2013	Devam Ediyor
6	P29		Çevre	Yer üstü ve yeraltı su kaynaklarının tarımındaki besin kirliliğini azaltmak		
7	P38	4.5 Milyon €	Çevre	Türkiye'de iyi su durumu elde etmek, su verimliliğini güvence altına almak	2007/2013	Devam Ediyor
8	P42	1.996 Milyon €	Çevre	AB ve ulusal tarımsal, kırsal, çevresel ve ticari politikaların etkilerini incelemek ve değerlendirmektir. Akdeniz'de refahı teşvik etmek	2010/2013	Tamamlandı
9	P43	999 Bin €	Çevre	Bölgesel araştırma programları arasındaki koordinasyonun iyileştirilmek	2009/2014	Tamamlandı
10	P46	938 Bin €	Teknoloji	Son teknolojiye sahip mikroakışkan teknolojisi kullanarak sudaki kirlilik tespit edilerek su kütlelerindeki kalite ölçümü	2013/2015	Tamamlandı
11	P51	1.997 Milyon €	Teknoloji	Sürdürülebilir Tarım için yüksek teknoloji çiftliğini inşa etmek	2014/2018	Devam Ediyor
12	P55	2 Milyon €	Sağlık	Sürdürülebilir gıda üretimi ve tüketimini kontrol altında tutmak	2011/2014	Tamamlandı
13	P60	3.6 Milyon €	Çevre	İklim değişikliği eylemleri ve sürdürülebilir kalkınma arasındaki bağlantıları koordine etmek	2015/2018	Devam Ediyor

Kaynak: (www.cordis.europa.eu, www.avrupa.info.tr)

Kırsal kalkınma için Avrupa tarım fonu ve az gelişmiş bölgelerin ekonomik olarak gelişmesi için sağlanan uyum fonu ile birlikte 7 tane tarımsal ve kırsal kalkınma projeleri yer almaktadır. Türkiye'nin bu fonları kullanması için yetkili kuruluş Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı gibi kuruluşlar projelerin uygulanmasından sorumludur. Genel olarak projelerin alanlarında çevre bulunmakta olup çevrenin gelişebilmesi için teknolojik desteklerde sağlanmaktadır. Tarım ve kırsal kalkınma projelerinin toplam olarak sağlanan bütçesi 66.5 Milyon €'dur.

Araştırma ve Yenilik Projeleri

Avrupa Birliğinde fonlarla sağlanan bir diğer tema da Araştırma ve Yenilik projeleridir. Bu projeler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 7. Araştırma ve Yenilik Projeleri

NO	PROJE KODU	BÜTÇESİ	ALANI	AMACI	DÖNEMİ	STATÜSÜ
1	P1	2.1 Milyon €	Sağlık	Türkiye'deki adli tıp analiz yöntemlerini AB şartlarıyla uyumlu hale getirmek	2007/2013	Tamamlandı
2	P3	10.9 Milyon €	Güvenlik Teknoloji	Sınır denetim sistemlerinin geliştirilmek	2007/2013	Tamamlandı
3	P5	4.5 Milyon €	Sağlık	Kamu sağlığı risklerinin AB bulaşıcı hastalık izleme sisteminin ve Uluslararası Sağlık Tüzüğüne göre uyumlu hale getirilmesini sağlamak	2007/2013	Tamamlandı
4	P7	28.8 Milyon €	Güvenlik	Sınır izleme kontrol noktası sistemlerini geliştirmek	2007/2013	Tamamlandı
5	P8	2 Milyon €	Güvenlik Teknoloji	Elektronik izleme sistemi oluşturarak suç olaylarını azaltmak ve engellemek	2007/2013	Tamamlandı
6	P17	3.58 Milyon €	Sağlık	Türk vatandaşlarının AB standartlarına uygun bir şekilde, güvenli aşı ve serumlara erişimini arttırmak	2007/2013	Tamamlandı
7	P19	3.21 Milyon €	Sağlık	Bölgesel kan merkezlerine dayalı ulusal bir kan programı geliştirmek	2007/2013	Tamamlandı
8	P20	8 Milyon €	Güvenlik	Türk Polis Teşkilatı ve Jandarma Genel Komutanlığının imkânlarını güçlendirmek	2007/2013	Tamamlandı
9	P37	1.92 Milyon €	Sağlık	Türkiye'nin uyuşturucu karşıtı mevzuatını AB şartlarıyla uyumlu hale getirmek	2007/2013	Tamamlandı
10	P39	998 Milyon €	Çevre	AB 'nin büyük yakma tesisleri direktifini yerine getirebilecek kapasiteye getirilmeleridir.	2007/2013	Tamamlandı
11	P40	1.6 Milyon €	Kamu Düzeni	Müfettişlerin, denetçilerin ve kontrolörlerin yolsuzlukla mücadelede modern yöntemler alanındaki becerilerinin arttırmak	2007/2013	Tamamlandı
12	P44	2.039 Milyon €	Teknoloji	Toprak kalitesinin ve saha karakterizasyonunun değerlendirilmesi için yarı- otonom, uzaktan kumandalı bir robot sistemi geliştirmek	2013/2018	Devam Ediyor
13	P45	998 Bin €	Teknoloji	Büyük kamu tesislerinde oluşan tahribatı robot sayesinde güvenilir ve hızlı sonuç alınabilmesi	2014/2016	Tamamlandı

Kaynak: (www.cordis.europa.eu, www.avrupa.info.tr)

Araştırma ve yenilik başlığı altındaki projelerin uygulanması için Türkiye'de bu faaliyeti yürüten sektör Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve AB Bakanlığı'dır. Bu projelerin toplam bütçesi 1067.6 Milyon €'dur.

Avrupa Birliği, aday statüsünde bulunan Türkiye'ye çeşitli fon yardımıyla projelerin gerçekleştirilmesini sağlamaktadır. Bu projeler ülkenin eğitim, sağlık, çevre, güvenlik gibi alanlarda daha başarılı bir hale gelerek üye statüsünde ilerleme kaydetmeyi hedeflemektedir. Ayrıca üye ülkeler, Birliğin kurallarına, politikalarına ve standartlarına yakın hale getirmeyi de hedeflemektedir.

V. Sonuç

Ülkemizde uzun dönemden beri bölgesel farklılıkların ve geri kalmışlıkların yaşanması, bölgesel kalkınma planlarının sürekli gündemde kalkınmasına neden olmuştur. 2000'li yıllara kadar, gerek ekonomi, gerek siyasi alanda istikrarın sağlanamaması, uzun süre

yüksek kronik enflasyonla yaşam, bölgesel ya da kentsel ihtiyaçlar dikkate alınmaksızın uygulanan Popülist politikalar ve Az gelişmiş bir ülke olmamız, kısa aralıklarla yapılan genel seçimler sonucu plan ve proje uygulamalarının yarım kalması, bölgesel farklılıkların giderilmesi için tüm çabaların sonuçsuz kalmasına neden olmuştur. Bu durum uygun ve kullanılabilir bir kalkınma planının önemini ortaya çıkarmıştır (Oskay ve Kubar, 2007:213). Zamanla gelişen sanayi, sermaye ve teknoloji döngüsünün çevresel tahribat sonucunda dünya yaşamını tehdit etmesine neden olmuştur. Sürdürülebilirliğin sağlanması için çevresel, ekonomik boyutların da ele alınması gerektiği savunulmuştur. Sürdürülebilirlik sağlandığı takdirde kalkınmanın da var olacağı düşünülmektedir. Çalışmada da üzerinde durulan sürdürülebilirliği sağlamak amaçlı kalkınma projelerine yer verilerek gelişmişliğin ve sürdürülebilirliğin etkileşim halinde olduğudur. Avrupa Birliğinin sürekli büyüyen yapısına dâhil olmak isteyen ülkelerden birisi de Türkiye'dir. Avrupa Birliği'nin; Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu, Avrupa Sosyal Fonu, Uyum Fonu, Avrupa Kırsal kalkınma Fonu gibi fonlarla birçok oluşturulmuş proje bulunmaktadır. Bunlardan sadece sürdürülebilir kalkınma olanları dâhil edilmiştir. Bu projeler; sağlık, eğitim, güvenlik, kalkınma, teknoloji gibi farklı alanları kapsamaktadır.

Türkiye'ye sağlanan fon yardımıyla yapılan projeler doğrultusunda ülkenin kalkınması sağlanarak Avrupa Birliği'ne üyelik koşullarının gerçekleşmesi hedeflenmektedir. Sağlanan bu fon yardımları sayesinde çeşitli projeler oluşturularak gelişim sağlanmaktadır. Türkiye'ye sağlanan yardımların en çok kullanım alanları kalkınma alanını da yakından ilgilendiren çevre alanında yapılmaktadır. Hemen ardından eğitim alan takip etmektedir. Son yıllarda meydana gelen savaş halleri dolayısıyla da göç alanında çeşitli yardımlar yapılmaktadır. Güncel olarak mültecilerin sorunları ele alınarak ülkenin kamu düzeniyle ilgili projeler uygulanmaktadır. Son zamanlarda gerçekleştirilen projelerin sürekliliği Türkiye'nin merkezi yönetimi ve Avrupa Birliği arasındaki olumlu veya olumsuz hallerde etkilendiği görülmektedir. Uluslararası ilişkilerin iyi olduğu zamanlarda projelerle destek sağlanması da aynı doğrultuda olumlu bir süreç içinde olurken ilişkilerin zayıfladığı durumlarda desteklerin kesintiye uğradığı belirlenmektedir. Son zamanlarda Avrupa Birliği'nin Türkiye'ye sözünü vermiş olduğu göç kapsamında destek sözünün bazı zamanlarda kesintiye uğraması ilişkilerin durumu ile paralel olduğu gözlenmektedir. Ayrıca dünyada 193 ülkenin imzalamış olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmesine göre savaş mağdurları çocukların eğitim, sağlık, barınma gibi ihtiyaçlarının her ülke tarafından sağlanılması gerektiği yer almaktadır. Avrupa Birliği ülkelerinin de yer aldığı bu antlaşmaya göre olması gerekeni sadece Türkiye'nin değil diğer bütün ülkelerin üzerine düşeni yapması gerekmektedir.

Gelişmiş ülkelerin bölgeler arası farklılıklarda merkezi yönetimle sağlanamayan uygulamaların yerel yönetimlerle desteklenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Doğal kaynakların kıt kaynaklar olduğunun farkına varılmalı kimi bölgelerde yoksulluğun ciddi boyutlarda olduğu, insanlarında yoksullukla mücadele etme güçlerinin dahi olmadığı hayatlarını zorlanarak devam ettirmek zorunda olduğu bilinerek ona göre hareket edilmelidir. Bunlardan yola çıkılarak Türkiye, merkezi yönetimin yerel idareleri yönlendirerek uzman kişilerle kendi projelerini hazırlayarak sürdürülebilir kalkınmayı bölgeler halinde sağlayabilmesi için destekler verilmelidir. Bunun yanı sıra uygulamaya konmuş projelere halkın da desteği sağlanması için halk bilinçlendirilerek projelerin gerçekleşmesinde gerekli önemi sağlayacaktır. Her sektör bu tarz projeleri kendi alanlarında uygulayarak gelişimi sağlaması gerekmektedir. Kamu kuruluşları ve özel

sektörler bu projelerin benzer projeleri geliştirerek etkilediği alan doğrultusunda gelişme sağlaması gerekmektedir.

Birliğin Türkiye'ye sağlamış olduğu projeler doğrultusunda gelişim sağlanması için kamu kuruluşlarının da bilinçlendirilerek farkındalık içinde olması gerekmektedir. Kamu kuruluşlarının gerek özel sektörle gerekse Sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte kendi alanlarıyla ilgili düzenleme yapılması adına planlamalar yapılmalıdır. Eğitim kurumları eğitim alanlarında yapılan desteği göz önünde tutarak kendi alanlarında gelişime destek vermelidir. Sürdürülebilir Çevre adına yapılan desteğin de öneminin farkında olunarak ilgili bakanlıkların bu konuda çeşitli adımlar atması gerekmekte aynı zamanda özel sektörde de gerekli teşvikler sağlanarak ciddi değişimler sağlanılması hedeflenmelidir. Kırsal kalkınma adına yapılması gereken kamu kuruluşlarının bilirkişilere yetki vererek halkı tarım konusunda ve verim konusunda bilinçlenmesi sağlanarak ihraç mallarımızın oranını artırarak, ithal ettiğimiz ürünlerin oranı düşürülerek kalkınma sağlanabilmelidir. Sürdürülebilir kalkınma sağlanabilmesi için ülkenin her kamu kuruluşu, özel kuruluşlar, sivil toplum örgütleri ve vatandaş olarak bilinçli davranarak koordineli bir şekilde üzerimize düşeni kendimiz adına, geleceğimiz adına yaşanabilir bir dünya için gerekenler yapılmalıdır gerekmektedir.

Kaynaklar

Abacı, H. (2014). "AB Projelerinin Kurumsal Kapasite Gelişimi ve Bölgesel Kalkınmaya Etkisi (TR82 Düzey 2 Bölgesel Örneği)", *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İktisat Anabilim Dalı*.

Akbaş, Z. Ç. (2016). "Mutlu Turizmi Etkileyen Avrupa Birliği Politikalarının Türkiye Turizm Politikaları ile Karşılaştırılması", *Ak Parti Dönemi Yalova Sosyal Bilimler Dergisi,* Yıl 7, Sayı 12, 125-127.

Arslan, F. (2014). "Avrupa Birliği'nin Turizm Politikası ve Türkiye Turizm Stratejisi 2023 Üzerine Bir Değerlendirme", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi,* 432.

Aytuğ, H.K. (2016). "Avrupa Birliği Turizm ve Çevre Politikaları Bağlamında Doğu Karadeniz Yeşil Yol Yayla Turizminin Değerlendirilmesi", *Karadeniz Araştırmaları,* Sayı 52, 164-165.

Demirayak, F. (2002). "Biyolojik Çeşitlilik-Doğa Koruma ve Sürdürülebilir Kalkınma", Tübitak Vizyon 2023 Projesi Çevre Ve Sürdürülebilir Kalkınma Paneli İçin Hazırlanmıştır, 4.

Ekim, R.M. (2006). "Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Politikaları ve Türkiye'nin Uyumu", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Avrupa Birliği Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.*

Kaplan, A. (1943). Content Analysis And The Theory Of Signs, Philos. Sci. 10, 230-247.

Koçak, A. ve Arun, Ö.(2006). "İçerik Analizi Çalışmalarında Örneklem Sorunu", *Selçuk İletişim Dergisi* (Sayı:3), Sayfa: 21-28.

Kuşat, N. (2014). "Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma İçin Bir Alternatif Olarak Kırsal Turizm ve Türkiye'de Uygulanabilirliği" *Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi,* Cilt:10, Yıl:10, Sayı:2, ss.65-87

Mawhinney, Mark (2002). "Sustainable Development: Understanding the Green Debates", Oxford: Blackwell Publishing, 3.

Oskay, C.S. ve Kubar, Y. (2007). Avrupa Birliğine Uyum Sürecinde Türkiye'de Bölgesel Kalkınmanın Finansmanında Kalkınma Ajansları, *Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F. Dergisi Yerel Ekonomiler* Özel Sayısı, ss.204-2014

Özdemir, M. (2010). "Nitel Veri Analizi: Sosyal Bilimlerde Yöntembilim Sorunsalı Üzerine Bir Çalışma", *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi,* Cilt: 11, Sayı 1, 325-326.

Özer, B. (2013). "Uluslararası Kuruluşların Sürdürülebilir Kalkınma Politikaları" *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi*, Ankara.

Schmandt, Jurgen; George, P. Mitchell (2010). "The Idea of Sustainability", Texas A&m University Press, Texas, 11-15.

Taylan, H.H. (2011). "Sosyal Bilimlerde Kullanılan İçerik Analizi ve Söylem Analizinin Karşılaştırılması", *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,* Cilt No 1, Sayı 2, 63.

Tıraş, H.H., (2012). "*Sürdürülebilir Kalkınma ve Çevre: Teorik Bir İnceleme*", Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, Yıl:2012, Cilt:2, Sayı:2, ss.57-73

Turhan, M.S .(2005). "Avrupa Birliği Üyeliği Yolunda Türkiye Kırsal Kalkınma Tedbirleri Uygulama Süreci", *Uzmanlık Tezi T.C. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Dairesi Başkanlığı,* Ankara, 12.

Uzel, E. (2006), "Küresel Yönetişim (İyi Yönetim)", *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Çevre Bilimleri Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*, s.77-85.

www.europa.eu

Yıldız, H. ve Yardımcıoğlu, F.(2005). "Türkiye'ye Yönelik Avrupa Birliği Mali Yardımları ve Aday Ülkelerle Karşılaştırılması*", Cumhuriyet Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi,* Cilt No 6, Sayı 2, 83.

Yüksek, M. (2010). "Sürdürülebilir Kalkınma ve Türkiye'de Çevre Politikaları", *Gaziantep Üniversitesi, İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi*, s. 3-142.

http://www.tuicakademi.org/surdurulebilir-kalkinma/

https://cordis.europa.eu/projects

https://www.avrupa.info.tr/tr/turkiyede-ab-fonlu-%20projeler%20fonlu%20projelere%20eri%C5%9Filmi

https://www.avrupa.info.tr/tr/turkiyede-ab-fonlu-projeler, European Union, AB Çevre Projeleri